

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 947/2021
14.10.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Драгомира Милојевића, председника већа, Биљане Синановић, Радмиле Драгичевић Дичић, Радослава Петровића и Невенке Важић, чланова већа, са саветником Сањом Живановић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела насилничко понашање на спортској приредби из члана 344а. став 1. КЗ, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Пауна Јовановића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Зајечару К 8/21 од 23.03.2021. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 343/21 од 22.06.2021. године, у седници већа одржаној дана 14.10.2021. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Пауна Јовановића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Зајечару К 8/21 од 23.03.2021. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 343/21 од 22.06.2021. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Зајечару К 8/21 од 23.03.2021. године окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела насилничко понашање из члана 344а. став 1. КЗ за које му је суд изрекао условну осуду тако што му је утврдио казну затвора у трајању од шест месеци и истовремено одредио да се утврђена казна затвора неће извршити уколико окривљени у року проверавања од две године не учини ново кривично дело. Истовремено, суд је окривљеног АА осудио на новчану казну у износу од 100.000,00 динара, коју је обавезан да плати у року од 30 дана од правноснажности пресуде с тим што ће суд, уколико окривљени наведену новчану казну не плати у наведеном року, исту заменити казном затвора тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора. Окривљеном АА на основу члана 89б КЗ у вези члана 344а. став 6. КЗ изречена је мера забране присуствовања одређеним спортским приредбама - фудбалским утакмицама ФК „Оснић“ Бољевац, у трајању од једне године, за коју је одређено да ће се извршити тако што је окривљени дужан да се непосредно пре времена одржавања утакмица ФК „Оснић“ Бољевац, лично јави службеном лицу у ПУ Бор односно полицијској станици на подручју на ком се затекао, и да борави у њиховим просторијама за време одржавања спортске приредбе. Истом пресудом, окривљени је обавезан на плаћање трошкова кривичног поступка ближе одређених у изреци пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Кж1 343/21 од 22.06.2021. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА и потврђена пресуда Вишег суда у Зајечару К 8/21 од 23.03.2021. године.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Паун Јовановић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 2), тачка 7) и тачка 9) ЗКП, битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) и тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости и преиначи у целини побијане пресуде тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе.

Врховни касациони суд је примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног доставио Републичком јавном тужиоцу, у складу са одредбом члана 488. став 1. КЗ и у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет те је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Бранилац окривљеног АА у захтеву указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП истицањем да је првостепеном пресудом оптужба прекорачена. Према наводима захтева, оптужним предлогом Вишег јавног тужиоца у Зајечару Кт 64/19 од 13.04.2020. године окривљеном је стављено на терет да је кривично дело из члана 344а. став 1. КЗ извршио дана 10.06.2018. године, па је првостепени суд прекорачио оптужбу када је у пресуди К 8/21 од 23.03.2021. године, којом је окривљеног огласио кривим за предметно кривично дело, навео да је кривично дело извршено 09.06.2018. године. Поред тога, у захтеву са наводи да су и један и други датум погрешни јер се из расположивих доказа закључује да је утакмица одиграна 09.06.2019. године односно годину дана касније у односу на време које се наводи у првостепеној пресуди.

Врховни касациони суд изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног оцењује као неосноване, а како су исти истицани и у поступку по редовном правном леку, то Врховни касациони суд прихватајући разлоге дате на страни 3. у ставу трећем пресуде Апелационог суда у Нишу Кж1 343/21, као довољне, аргументоване и јасне, на исте упућује у смислу члана 491. став 2. ЗКП. Према томе, Врховни касациони суд налази да је у изреци првостепене пресуде, датум извршења кривичног дела уместо 09.06.2019. године, погрешно наведен као 09.06.2018. године и то услед техничке омашке што јасно произлази из образложења првостепене пресуде, а како то правилно закључује другостепени суд.

По налажењу Врховног касационог суда неосновани су наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, у делу у ком указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП истицањем да се

побијане пресуде заснивају на доказима на којима се по одредбама тог закона не могу заснивати.

Као незаконит доказ бранилац означава записник о испитивању сведока ББ Кт 64/19 од 10.01.2020. године који је, према наводима захтева, сачињен противно одредби члана 300. ЗКП јер окривљеном АА није омогућено да присуствује испитивању наведеног сведока. Према наводима захтева, незаконит доказ представља и записник о испитивању сведока АА Кт 64/19 од 25.12.2019. године и то из разлога што је након наведеног испитивања, АА саслушан као осумњичени. Поред тога, незаконит доказ према мишљењу браниоца представља и записник о главном претресу од 23.03.2021. године у ком је констатовано да се врши упознавање са исказима сведока који су испитани на претходним претресима, а што је супротно одредби члана 406. став 1. тачка 3) ЗКП јер првостепени суд у записнику није навео разлоге за извођење доказа на наведени начин.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, по оцени Врховног касационог суда, неосновани су из следећих разлога:

Из списка предмета произлази да је Виши јавни тужилац у Зајечару донео одлуку Кт 64/19 од 11.12.2019. године да на основу члана 499. став 2. ЗКП предузме одређене доказне радње због постојања основане сумње да је ВВ, дана 10.06.2019. године извршио кривично дело из члана 344а. став 1. КЗ и да је у том смислу потребно саслушати наведеног осумњиченог, испитати сведока-оштећеног ББ и друге сведоке међу којима се наводи и АА, који је испитан у својству сведока 25.12.2019. године.

Према стању у списима, сведок ББ испитан је 10.01.2020. године, што је унето на записник о испитивању сведока Кт 64/19 од 10.01.2020. године, а о његовом испитивању су у смислу члана 300. став 1. ЗКП, обавештени и били присутни, поред осталих, осумњичени ВВ и пуномоћник оштећеног, адвокат Миодраг Раданчевић.

Након наведеног, Виши јавни тужилац у Зајечару је због постојања основа сумње да је извршио кривично дело из члана 344а. став 1. КЗ, АА саслушао у својству осумњиченог 03.02.2020. године.

Из списка предмета такође произлази да је након што је решењем Апелационог суда у Нишу Кж1 133/21 од 22.02.2021. године, укинута ранија пресуда Вишег суда у Зајечару К 14/20 од 11.12.2020. године и предмет враћен на поновно одлучивање, у поновном поступку К 8/21 на главном претресу одржаном 23.03.2021. године, пред истим поступајућим судијом, донето решење да се у смислу члана 406. став 1. тачка 3) ЗКП изврши упознавање са исказима сведока који су пред пред истим поступајућим судијом испитани на ранијим главним претресима.

Полазећи од стања у списима предмета, Врховни касациони суд налази да првостепени суд у пресуди није извео као доказ исказ који је АА дао у својству сведока на записнику о испитивању у својству сведока Кт 64/19 од 25.12.2019. године, из ког разлога су супротни наводи захтева за заштиту законитости, оцењени као неосновани.

Неосновани су наводи захтева за заштиту законитости да је записник о испитивању сведока ББ Кт 64/19 од 10.01.2020. године сачињени супротно одредби

члана 300. ЗКП. Ово стога што из списка предмета јасно произлази да је сведок ББ наведеног дана, испитан у складу са одредбом члана 300. став 1. ЗКП будући да је његовом испитивању, поред осталих, присуствовао тада осумњичени ВВ, који није ангажовао браниоца. У том моменту окривљени АА још увек није био осумњичени па стога не стоје наводи браниоца да окривљеном АА дана 10.01.2020. године, није омогућено да присуствује испитивању наведеног сведока. При томе, сведок ББ испитан је у контрадикторном поступку, на главном претресу од 09.09.2020. године, тако да је окривљеном АА било омогућено остваривање права из члана 68. став 1. тачка 10) ЗКП.

Врховни касациони суд налази да се на главном претресу од 23.03.2021. године, поступајући судија првостепеног суда упознао са садржином записника о исказима сведока у складу са чланом 406. став 1. тачка 3) ЗКП дакле из разлога јер је на ранијим претресима сведоке непосредно испитао, што је и унето на записник у складу са чланом 406. став 3. ЗКП, па су стога супротни наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног и у овом делу оцењени као неосновани.

Бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости указује и на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) и тачка 2) ЗКП, које образлаже истим наводима - да се у радњама окривљеног не стичу обележја кривичног дела из члана 344а став 1. КЗ већ прекршаја из члана 23. став 1. тачка 1а) Закона о спречавању насиља и недоличног понашања на спортским приредбама („Службени гласник РС“ број 87/2018 од 13. новембра 2018. године), који је требало применити јер је блажи за окривљеног и јер је њим „суспендована“ примена алтернативно одређена радња извршења из члана 344а. став 1. КЗ која је окривљеном стављена на терет.

У погледу повреде закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, бранилац такође наводи да учесници спортског такмичења, који по статуту спортског савеза имају својство обавезног и дозвољеног учесника спортског такмичења, не могу бити ни активни ни пасивни субјекти овог кривичног дела јер се у складу са чланом 1. Европске конвенције о насиљу и недоличном понашању гледалаца на спортским приредбама, члана 1. Закона о спречавању насиља и недоличног понашања на спортским приредбама и ставу Апелационог суда у Београду, понашање играча, тренера и судија регулише статутом спортског савеза тако да уколико између наведених лица дође до насиља, на њих се примењују санкције предвиђене статутом или другим правним актом савеза.

Изнети наводи по ставу Врховног касационог суда су неосновани из следећих разлога:

Одредбом члана 344а. став 1. КЗ („Службени гласник РС“ број 111/09 од 29.12.2009. године) прописано је више алтернативних радњи извршења овог кривичног дела, без ограничења круга лица која могу бити извршиоци прописаних радњи, под условом да су присутни на спортској приредби. Први од законом прописаних алтернативних радњи извршења овог кривичног дела, као извршиоца означава оног „ко физички нападне или се физички обрачунава са учесницима спортске приредбе или јавног скупа“, а управо за ту радњу извршења (физички напад на учесника спортске приредбе) окривљени АА је првостепеном пресудом оглашен кривим. Одредбом члана 2. став 5. Закона о спречавању насиља и недоличног понашања на спортским приредбама („Службени гласник РС“ број 67/2003 ... 87/2018) учесницима спортске

приредбе сматрају се сва лица присутна на спортској приредби. Дакле, извршилац кривичног дела из члана 344а. став 1. КЗ учињеног на начин утврђен првостепеном пресудом (физички напад на учесника спортске приредбе) може бити свако ко на спортској приредби према било ком присутном лицу, односно учеснику те приредбе предузме ту радњу извршења, без обзира у ком својству јој присуствује.

Сходно изнетом, Врховни касациони суд налази да играчи и судије као учесници спортске приредбе могу бити како активни, тако и пасивни субјекти овог кривичног дела, јер из законског описа бића кривичног дела из члана 344а. став 1. КЗ произилази да се и они сматрају лицима присутним на спортској приредби.

Европски споразум о насиљу и недоличном понашању гледалаца на спортским приредбама, посебно на фудбалским утакмицама („Службени лист СФРЈ“ – Међународни уговори бр. 9/90) на који се бранилац позива, представља правни оквир којим се обавезују државе потписнице да у оквиру својих уставних одредби, предузму одговарајуће мере за спровођење одредби споразума, с тим што се наведени споразум односи само на један сегмент насиља и недоличног понашања на спортским приредбама – насиље гледалаца. Закон о спречавању насиља и недоличног понашања на спортским приредбама („Службени гласник РС“ бр. 67/2003...87/2018), утврђује мере за спречавање насиља и недоличног понашања свих лица присутних на спортској приредби, дакле шире поставља круг лица на која се односи, што овај закон не чини супротним одредбама Европског споразума.

Из наведеног произилази да одредбе Европског споразума као и одредбе Закона о спречавању насиља и недоличног понашања на спортским приредбама не искључују примену одредбе члана 344а. Кривичног законика, на сва лица присутна на спортској приредби која изврше било коју од алтернативно прописаних радњи извршења предметног кривичног дела, због чега су неосновани наводи захтева за заштиту законитости, којима се указује на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, односно којима се из круга лица која могу бити извршиоци овог кривичног дела искључују сва друга лица присутна на спортској приредби, осим гледалаца.

Према томе, радње за које је у конкретном случају окривљени АА правноснажно осуђен садрже сва субјективна и објективна обележја кривичног дела из члана 344а. став 1. КЗ, како су правилно закључили и нижестепени судови.

По оцени Врховног касационог суда, околност да радње окривљеног садрже и обележја прекршаја из 23. став 1. тачка 1а) Закона о спречавању насиља и недоличног понашања на спортским приредбама („Службени гласник РС“ број 87/2018 од 13. новембра 2018. године), на које бранилац указује, не искључује постојање предметног кривичног дела из члана 344а. став 1. КЗ, па самим тим ни могућност гоњења за кривично дело обзиром да закон пружа тужиоцу могућност опредељења коју врсту поступка ће покренути, па су наводи захтева браниоца којима се из истих разлога указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) и тачка 2) ЗКП, оцењени као неосновани.

Врховни касациони суд се није упуштао у разматрање захтева за заштиту законитости у делу у ком бранилац указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 2) ЗКП, јер иста не представља разлог у оквиру

повреда закона наведених у члану 485. став 4. ЗКП, због којих окривљени преко браниоца може поднети захтев за заштиту законитости, док у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 7) ЗКП захтев нема садржај.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став.1 ЗКП, одлучио као у изреци пресуде и захтев одбио као неоснован.

Записничар-саветник
Сања Живановић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић

Председник већа-судија
Драгомир Милојевић, с.р.